

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
D.E
DYSENTERIA.

QUAM
ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.S. T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,
Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

JOANNES GOING,

HIBERNUS.

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURG I:
Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXIX.

Viro perillustri,

R O B E R T O A D A I R,

Chirurgo Exercitus Generali,

Nec non

Nosocomiorum Militarium

Inspectori Primario, &c. &c. &c.

Omni virtute ornato,

Nemini literis secundo,

Propter innumera beneficia,

Re vera immerita,

In se collata,

Has studiorum primitias,

Ea, qua par est, observantia,

D. D. CQUE

A U C T O R.

THE STATE OF NEW YORK

IN SENATE

JANUARY 1871

REPORT

H

OF THE
COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE
IN RESPONSE TO A RESOLUTION
PASSED BY THE SENATE
MAY 1869
AND
A RESOLUTION
PASSED BY THE SENATE
MAY 1870
AND
A RESOLUTION
PASSED BY THE SENATE
MAY 1871

1871

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

DYSENTERIA.

HUIC morbo *δυσεντερία* Graeci, et *tormina* vel *difficultatem intestinorum* Latini, nomen indiderunt. Eum vero cum diarrhoea aliisque canalis alimentarii excretionibus frequenter confuderunt. Si a nigra bile profisceretur, vel carunculae descenderent, finem infaustum habiturum esse, ut scripta eorum nonnulla plane testantur, illis fuit persuasum. Dysenteriam *intestinorum rheumatismum* vocat clarus Akenfide, et utrumque morbum eundem esse affirmat. His vero parum accuratis non diutius immorabimur; sed definitionem Cullenianam excellentem tradere pergemus, quae hunc morbum ab omnibus aliis clare secernit, et praecipua ejus symptomata accuratissime designat.

A

DEFI.

DEFINITIO.

“ Pyrexia contagiosa, dejectiones frequentes mucosae, vel sanguinolentae, retentis plerumque faecibus alvinis; tormina, tenesmus.”

HISTORIA MORBI.

Dysenteria ab horrore et rigore saepe, a lassitudine et debilitate summis, nausea, sapore in ore bilioso, et non raro a bilis ipsius vomitione, cibi aversione incipit. Haec signa brevi excipiunt sensus caloris, ictus arteriarum celeres, sitis adaucta, dolor capitis aliquando, et alia pyrexiae signa. Haec autem plus minus inflammationis secum, pro corporis natura, adducere, vel summa ad putredinem proclivitate stipari possunt. Morbus vero formam remittentem tertianamve nonnunquam sibi assumit. In aliis, contra, exemplis, parum nihilve fere febris subest, et morbus, in morem diarrhoeae, incipere, vel dejectionibus copiosis et biliosis comitari potest. Sub ipsum morbi initium, aegroti singultu nonnunquam corripuntur, vel alvus praeter consuetudinem adstricta est, dum inflatio intestinorum et violenta tormina summam molestiam facessunt.

In

In plerisque casibus vero a crebro desidendi desiderio, quod tormina comitantur, morbus incipere consuevit. Tormina quidem in nonnullis exemplis ex toto defuerunt. Adest quoque nonnihil tenesmi. Dum huic indulgetur, parum evacuatur. Haec signa, morbo progrediente, constantiora et graviora evadunt. Sub quacunque formarum, quas supra comprehenderimus, coeperit morbus, faeces brevi eadem fere fiunt, et e muco spumoso potissimum consistunt, sanguine magis minusve plerumque tinctae, diversum colorem et spissitudinem habere possunt. Merus sanguis, et non parva quidem quantitate, nonnunquam effunditur, adeo ut vitae aegrotantis periculum inferat, et cum aliquando extinguat*. Pauculis diebus ab initio morbi elapsis, stercus rite formatum raro semet ostendit, nisi sub forma globulorum retundorum et induratorum, vel scybalorum, quae in cellulis coli fuerunt detenta. Haec, ope naturae sola, vel medicamento purgante evacuata, omnia signa, sed non semper in tempus longum, aliqua ex parte levant. Substantiae, adipem caseumve referentes, et filamenta membranacea quoque, vel partes tunicae intestinorum villosae abrae, quae saniei putridae purive aliquando admiscuntur, exemplis in quibusdam excernuntur. Vermes saepe descenderunt, et aliquando etiam ab aegrotantibus fuerunt rejecti. Per morbi decursum frequenter repetunt sapor oris biliosus, nausea, et bilis vomitio. Dolores ab inflatione proficiscentes in partibus abdominis diversis saepe sensi fuerunt, et circa costas spurias dolores non defuerunt, qui spiritum difficilem reddiderunt.

* Moseley on Tropical Diseases, p. 169.

runt †. Si morbus inveteravit, prolapsus ani aegrotum miserandum non raro corripit, qui stranguria vel urina suppressa aliquando stipatur.

Hi sunt modi maxime communes, quibus dysenteria incipit. Gravitate, pro ratione febris, quae adest, incrementum, et varium spatium aliquamque signorum varietatem, diversis in hominibus, pro habitu corporeo aliisque aegrotantium propriis, habere potest. Cum febris abest, morbus in menses potest protrahi, et exitum pauculis diebus, ob statum inflammatorium putridumve violentem vel reditum eorundem et auctum, lethalem habere. Signa febrilia paucis diebus plerumque decedunt, et aeger, si in bonam medendi viam fuerit processum, aliquando brevi ad sanitatem reducitur. Morbo vero provectiore, typhus febrisve nervosa nonnunquam accedit, et periculum non modicum aegrotanti minuitur. In quibusdam casibus gravioribus, una cum morbo incipit, et per totum ejus decursum manet. Alios aegrotorum urget perpetua ad somnum proclivitas, alios vigilia, alios, sub ipsum morbi initium, convulsiones. In casibus minus gravibus ‡ delirium primis diebus semet ostendit. Prout morbus progreditur, si periculosior et gravior sit, lingua, quae muco albido viscidoque prius fuit obducta, colorem fuscum nigrumve sibi assumit. Dentes substantia nigra incrustantur, fitis non modica subest, et cutis sicca et calida evadit. Invadunt magnus molestiae sensus, subsultus tendinum, convulsiones, delirium, eruptiones miliares, petechiae aliquando

† Vid. celeb. Cleghorn on the Diseases of Minorca.

‡ Vide Zimmerm. ap. 3. ad 7.

quando et aphthae. In aliis exemplis corpus omnino emacrescit, et dolores vagi, rheumatismi proprios referentes, in variis abdominis artuumque partibus sentiuntur. Cibos levissimos rejicit ventriculus, oppressio circa praecordia sentitur, vel tormina, quantum gravitatem spectat, augeri periclitantur, nec cum aegrotus desedit, remittunt. Dejectiones frequentiores evadunt, et, in plerisque exemplis, odorem foetidum intolerandum emittunt, praesertim si canalis alimentarius gangraena quoque laborat. Antequam hoc incidit, aliquando nigrae, oleosae, et foetidae fiunt, et portiunculae carnis lividae excernuntur. Urina pallida et limpida evadit, et parce redditur. Quae dejiciuntur, ea tenuia et ichorosa reddi possunt*. Tormina, quae ante aegrotum summis cruciatibus affecerunt, cessant, singultus accedit, pulsus arteriarum intermittunt debilesque fiunt. Sudores frigidi prorumpunt, et sterqus et urina sine voluntate excernuntur. Cibus et potio difficulter incipiunt devorari, extrema corporis frigescent, visus imminuitur, vel ex toto amittitur, et mors tandem miseriarum aegrotantis finem facit. Hac quoque morbus saepe finitur, quamvis non adsunt omnia signa supra comprehensa. Universa quidem nunquam in eodem homine conjunguntur.

Silentio denique non praetereundum est, dysenteriam mari semet frequenter ostendere. Classes Galliae Hispaniaeque conjunctas, bello proximo, occupavit, et socios, quos infestaverit, navales, debiles languidosque effecit. His

in

* Vide Huxhamii Opera.

in Gallia expositis, morbus in totum propemodum litus semet diffudit, et multa mortalium millia rapuit.

INCISIONES CADAVERUM.

Intestina ampliora fere constanter inflammatione vel gangraena, saepe aliqua ex parte utraque, plurimum affecta fuere reperta. Colon et rectum a morbo plurimum detrimenti plerumque capiunt, et, ut experientia docet, a constrictione aliquando non vacant. Nonnullis in exemplis exulcerata sunt. Tunicae praeter consuetudinem crassae redduntur, et speciem nigram putridamque praese ferunt. Tunica villosa frequenter perdita, indurata, vel erosa est, et tubercula schirrosa cavum coli coangustant compluribus in locis, pustulas variolosas, cum numerosae sunt, reddentia. Ulcera exigua innumera visa sunt, quae ilium occuparunt, a se invicem tres digitos aut circiter distantia. Intestina tenuiora frequenter praeter naturam connectuntur. Bontius memorat, se vesiculam felliferam humore albido cataplasmati, ex amylo confecto, simili distensam reperisse, nullis reliquiis bilis semet ostendentibus. Lamongerius eandem pure repletam offendit. Peritoneum saepe justo crassius redditum intestinis adhaeret, et glandulae mesentericae tumefactae sunt. Vesica urinifera et reliqua viscera in conspectum frequenter data fuerunt, non parum affecta.

DIAG.

DE DYSENTERIA.

DIAGNOSIS.

Dysenteria incipiens diarrhoeam nonnunquam tantopere reddit, ut non semper facile sit unam ab altera sub initium accurate fecernere. Similitudo vero hujusmodi rarior est, et discrimen inter duos morbos brevi potest reperiri. Namque faeces naturales in diarrhoea excernuntur, quae, diebus pauculis elapsis, in dysenteria plerumque retinentur, et raro, nisi sub forma globulorum rotundorum et induratorum, vel scybalorum, quae in diarrhoea nunquam videntur, apparent. Quinetiam diarrhoea febre plerumque caret, et nunquam semet contagione diffundit. Res vero in dysenteria longe aliter sese habet. Insuper, tormina et tenesmus graviores et frequentiores in dysenteria laborantibus ab auctoribus esse dicuntur. Hoc vero ad duos morbos distinguendos minime sufficit, quoniam diarrhoea confluentes saepe violenter quoque vexare consueverunt. Nausea bilisque vomitio, ut dysenteriae propriae, quoque memorantur; sed diarrhoea his signis minime destituitur. Igitur nullum discrimen indubitabile duos inter morbos constituunt. Hoc vero nullius momenti est; namque reliqua signa, supra recensita, ad eos fecernendos omnino sufficere semper reperiuntur.

CAUSAE

DE DYSENTERIA.

CAUSÆ REMOTÆ.

Dysenteriam putridam naturam plerumque habere hinc evidentissime constat, quod iis, tempestatibus, et in iis locis, ubi solida et humores proclivitatem ad putredinem insolitam habent, saepissime semet ostendit, et febribus putridis aliisque frequenter stipatur. Quinetiam, vir clarus Moseley notat, excretiones alvinas his horis frequentiores esse, et omnia signa graviora evadere, quibus febres eodem tempore epidemice grassantes exacerbantur; et contrarium incidere, dum hae febres remittunt. Insuper, dysenteria non raro cum febribus remittentibus et tertianis conjungitur. In quibusdam casibus, dysenteria in remittentem, vel tertianam, et vice versa, mutatur. In exemplis hujuscemodi, paroxysmi tertianarum torminibus dejectionibusque constanter fuerunt stipati, quod opinioni, hosce duos morbos ab iisdem causis remotis proficisci, favere videtur. Eidem fidem facere haec quoque forsitan existimabuntur, quod iisdem anni temporibus iisdemque locis oriuntur, quodque excretionibus bilis copiosis levati fuerunt. Cum vero cholera in iisdem rerum conditionibus, et iisdem tempestatibus, quae statum bilis in corpore humano non parum afficiunt, appareat, et signis dysenteriae propriis saepe destituatur, quidnam nexus dysenteriam inter et bilis conditionem intercedat, pro certo statuere difficile est *.

Causas

* Vide First Lines of the Practice of Physic.

DE DYSENTERIA.

Causas autem remotas, quae variae sunt, quaeque interdum in ea excitanda conjungi videntur, in praedispo-
nentes et excitantes, vel in seminia et potestates nocen-
tes, uti a multis pathologis appellantur, dividendas puta-
mus.

SEMINIA.

His merito accensentur omnia, quae vim debilitantem
habent, ut animus demissus, studium intensius, jejunium,
nimia abstinencia, exercitationis idoneae defectus, quae
circuitum humorum retardant, et habitum corporeum
universum infirmant. Qui morbis praecedentibus debili-
tantur, et ex iisdem tantum adhuc convalescunt, ii ad dy-
senteriam admodum sunt proclives. Seminiis quoque,
non sine causa gravissima, annumerata fuit immunditia,
quae corpus, perspirationem cutaneam supprimendo, debi-
litat, et vim morborum a contagione proficiscentium in-
tendit. Idem praestant debilitas et irritabilitas, quae
nimiam liquorum spirituorum, praesertim si generis
pravi sint, et vini, potationem subsequantur; Venus fre-
quentior, defatigatio, corpus coelo calidiori et diuturni-
ori objectum, quod calor corpus, potissimum si humiditas
ei fuerit adjuncta, expandit et solvit, quod debilitatem
facit, et conditionem humorum jam putrescentem adau-
get.

B

POTES.

POTESTATES NOCENTES.

Dysenteria oriri existimata fuit ab exhalationibus putridis regionum humilium et paludibus abundantium, fossarum stagnorumve semi exsiccatorum, ubi res animales et vegetabiles corruptae et vitatae putrescunt. Quinetiam, uti neminem fugit, in locis depresso et sylvestris epidemice frequenter grassata est, ubi aer stagnando, et propter foliorum aliarumque substantiarum corruptionem, humidus et nocivus evadit. Morbum plerumque movent aer nocturnus, si ei nimis diu fuerit obiectum corpus, nebulae, imbres densiores, stragula humida, vel pavimenta madida, si iis, in spatium longius, fuerit inambulatum. Insuper, morbus castra frequenter infestat, quoniam milites ibi manentes vicissitudinibus caloris diurni humiditatisque nocturnae, quibus nihil magis ad proclivitatem ad putredinem, corpus relaxando et perspirationem supprimendo, augendam confert, perpetuis obijciuntur. Nec castra quidem, licet in locis editioribus sita sint, eodem semper vacant. Si terra pro cubili adhibeatur, vel lecti adversus ejus humiditatem non rite defendantur, oriri maxime periclitatur, praesertim si exercitus in regione calidiore castra posuerit. Vir clarus Dr Wardrope dysenteriam castris Britannicis in America, bello superiore, ab humiditate sola, licet nulla causa foret, cur contagionem specificam adesse suspicaretur, proficisci notavit. Ipse eandem
frigus

frigus corpori applicatum, ubi debilitas corporis aliquamdiu invaluerat, repente subsequi saepe novi. In quibusdam aegrotantium sensus frigoris et horror progenerantur, quae canalem alimentarium non parum afficere confuerunt. His adjunguntur aliquantum nauseae, et non raro bilis vomitio. Quibus alvus ante fuit adstricta, ii gravius violentiusque vexantur. Apud pauperculos a pane e frumento vitiato confecto, vino corrupto et praeter consuetudinem acido, &c. dicitur oriri. Cibus animalis et aqua putrida, quibus nautae victitare coguntur, et defectus aëris liberioris et purioris, ob plures jussu in eadem navi condensatos, ut mari semet ostendat, facere videntur. Idem praestant vapores putridi, a substantiis animalibus extinctis, quae diu insepultae jacent, et sub dio putrescunt, ut in urbibus obsessis incidere solet, orti. In locis vero hujuscemodi aliae causae subesse videntur, quae ad hunc morbum excitandum non parum possunt conferre, quales sunt caloris et humiditatis vicissitudines, corpus aëri nocturno objectum, victus parcior, &c. Quantum ad hosce vapores putridos attinet, Cullenus illustrissimus memoriae prodit, se eos diarrhoeam aliquando facere novisse, sed dysenteriam ab iisdem profectam fuisse nunquam pro certo discere potuisse.

Nonnulli referunt, morbum in iis, qui recens ad Indiam Occidentalem advenerunt, a fructibus immodice adhibitis oriri. In plerisque exemplis, diarrhoeam, sed raro, si unquam, dysenteriam, nisi contagio specifica corpore fuit recepta, movent. Succus immaturus arundinis sacchariferae, nimia quantitate sumptus, uti satores apud insulas Indiae Occidentalis notarunt, Æthiopibus nuper invecis
dysen-

dysenteriam funestissimam intulit. Pravos hujus effectus videndi occasio mihi quondam subministrata est. Diarrhoeam, torminibus gravibus stipatam, fecit, quae, multis in exemplis, in dysenteriam desivit. Ex his similibusque constat, fomitem, ut vulgo appellatur, vel ea, quae spiracula cutis effundunt, dum dysenteria laboratur, et potissimum dum nimis multi in uno loco coarctantur, ad morbum excitandum, sine frigore aliisque causis supra enumeratis, quae tantum, ut corpus, leviori contagione, quae alioquin non moveret, applicata, in eum facilius incidat, facere videntur, semper sufficere. Exempla etiam non defuerunt, ubi contagio, actionis expers et innocua, in vestimentis in aliquot menses fuit retenta, et morbum postea concitavit. Denique, contagio specifica pro causa hujusce morbi remota constanter habenda.

CAUSA PROXIMA.

Cum habitu corporeo scorbutici putridive, aëri corrupto foedoque objecti, diaeta prava utentes et immundi, magis dysenteriae, et graviore, quam alii, pateant; nonnulli materiam acrem, putridam, et irritantem intra corpus generari, eandem sanguine receptam ibi, in modum fermenti, agere, et ut venenum nocivum in canali alimentario, quod tunicas ei tenerrimas inflammare, irritare, aut erodere possit, deponatur facere, existimaverunt. Exemplum

insigne

insigne viri dysanteria vera correpti, dum experimenta in sanguinem humanum, aliquot menses in phiala clausa manendo putridum redditum, institueret, memoriae tradit illustris Pringelius. Idem auctor notat, intestina tenuiora sub initium potissimum affici videri; sed corruptionem, prout humor in colon rectumque descendit, ibique stagnat, eo usque, ut hae partes ad extremum inflammatione vel gangraena corripere periclitentur, intendi.

Cum morbus in morem diarrhoeae, vel ab excretionibus alvinis copiosis biliosis, incipit, intestina obstructione omnino carent. Morbus hoc tempore ab aliqua materia acri, vel irritante, oriri videtur, quae motum intestinalium peristalticum intendit. Haec tunicae canalii alimentarii teneras irritat aut erodit, et ita ad extremum, inflammationem, igiturque constrictionem, facere potest. Quinetiam, more caustici, in tunicas vasorum sanguiferorum agendo, profusiones sanguinis periculosas vel funestas movere valet*. Faeces naturales plerumque retinentur, et, cum excernuntur, formam habent, unde in cellulis coli diu retentas fuisse concludere licet. Ita retenta irritationem, tormina, et tenesmum conservant, et eadem una cum omnibus aliis signis graviora efficiunt, gangraenam aliquando facientes. Ea est canalii alimentarii, cum inflammatur et tunicae ei eroduntur, irritabilitas, ut substantia mollissima descendens eum irritat et dolore afficiat. Hanc ob causam, scybala excreta, quae gravitatem omnium signorum plerumque diminuunt, nihil levaminis aliquando secum adducunt.

Con,

* Vid. Praelect. celebr. Monroii.

Constrictionem autem talem, qualis supra fuerit comprehensa, simul cum inflammatione, ulceratione, vel gangraena, intestina laxiora potissimum afficiente, subesse demonstrat cadaverum incisio. Ita, iudicio nostro, materia acris et constrictio coli spasmodica pro causa dysenteriae proxima habendae. In hanc sententiam concessit Cullenus illustrissimus: "I apprehend, therefore, that the proximate cause, or at least the chief part of the proximate cause, consists in a preternatural constriction of the colon, occasioning at the same time those spasmodic efforts, which are felt in severe gripings, and which efforts, propagated downwards to the rectum, occasion the frequent mucous stools and tenesmus *." Haec notio tamen difficultatibus suis premitur; et non parum obscuritatis habere videtur. Moseleius, Sydenhamii immortalis vestigiis insistent, contendit, dysenteriam esse febrim sui generis, quae introrsum canalem alimentarium versus dirigitur, et ponit, eandem a perspiratione obstructa constanter pendere, quae, si morbo rite et efficaciter occurrere velis, cursui naturali cum primum reddenda. In medium vero supra prolata satis clare evincere videntur, morbum a mera perspiratione suppressa, contagione specifica absente, nunquam posse oriri.

* Vide First Lines of the Practice of Physic.

RATIO SIGNORUM.

Signa febrilia, quae hunc morbum comitantur, ab eadem causa remota, unde febris in genere, proficiscuntur, et pro regione, anni tempestate, situ, et habitu aegrotantis corporeo variant. Ea faciunt atonia spasmusque vasorum extremorum superfaciei corporis, et actio cordis arteriarumque adaucta.

Mutationes, quae incidunt, ut secretio bilis, et mucii e glandulis intestinorum, adaugeatur faciunt. Illa impetui humorum introrsum facto, qui in hoc morbo nunquam non incidit, potissimum tribuenda, haec eidem causae et irritationi canalisi alimentarii conjunctis. Nec mirum est, cum materia acris et putrida in intestinis tantopere dominetur, et in modum fermenti forsitan agens, vires majores sibi indies comparet, ea inflammari, erodi, irritari, dejectiones frequentes evadere, et tenesmum urgere. Rebus ita se habentibus, vix fieri potest, quin colo sensu acutissimo praedito, et igitur admodum irritabili, constrictio spasmodica inferatur. Haec autem stercoris naturalis excretionem non impedire non poterit, et igitur ut in cellulis coli accumuletur faciet. Ibi accumulatum, partibus tenuioribus absorptis, tandem indurescet, et, conaminibus reiteratis adhibitis, sub forma scybalorum descendet. Quantum tormina spectat, ea hoc in morbo non adesse non possunt, cum colon sensile non tantum spasmodice

con-

constringatur, sed non raro etiam inflammetur; cum inflatio, ob stricturam spasmodicam, descendere saepe nequeat, et igitur canalem alimentarium, praeter consuetudinem distendat; cum denique materia acris tunicis intestinorum tenerrimis constanter admoveatur, quae eas gravissime stimulet et irritet oportet. Quantum ad tenesmum attinet, is, Culleno iudice, ab oscillatione quadam a loco constrictionis, ultra quem motus peristalticus rite pleneque nequit propagari, ad anum usque diffusa, et ibi, quasi in puncto fixo, sistente, pendet. Si hic graviter urgeat, prolapsus, ob conamina desidendi constantia, reiterata, et inefficacia, ani invadere minime mirandum. Si stranguria vel suppressio urinae accedat, inflammationi vel irritationi a recto cum vesica urinifera communicatae tribuenda. Dejectiones sanguinolentae et copiosae sanguinis profusiones, quae nonnunquam semet ostendunt, a vasis sanguiferis ruptis aut erosis proficiuntur. Nec est cur miremur, vasa sanguinem vehementia frequenter erodi, cum proclivitas ad putredinem crebro eo usque progrediatur, ut dejectiones foetorem intolerandum emittant, et petechiae, crassi sanguinis aliqua ex parte forsitan dissoluta, in superficie corporis appareant.

PROGNOSIS.

Hic morbus plurimum periculi semper habet, si prima vomitio emetico excitata alviue purgatio aegrotos, eos potissi-

perissimum qui morbis putridis, ut scorbuto, &c. laborant, non levant. Ætate provectos, mulieres gravidas, et pueros praesertim, quibus nondum multum aetatis accesserit, si ei sub initium non rite fuerit occursum, plerumque raperere consuevit. Quinetiam exitus morbi non parum metuendus, si tormina, alvo evacuata, non remittunt, si febris lenta nervosa subest, quæ vel per totum morbi decursum manere, vel, eo bene provecto, accedere potest. Febris modo inflammationem evidenter habet, modo plurimum proclivitatis ad putredinem ostendit, quod utrumque ex aequo periculosum. Petechiae, aphthae, et signa similia, quae gradui putredinis pro rata ratione constanter respondent, aegrotum in magno periculo versari demonstrant. Singultus, morbo inveterato, gangraenam accessuram esse significat; si vero mature accedit, non multum timendus. Sensus oppressionis circa praecordia, sudores frigidi, ardor abdominis, subsultus tendinum, delirium, convulsiones, lethargus, tormina violenta, quae aegrotum ante magnopere excruciarunt, subito cessantia ad extremum fere ventum esse testantur. Aliquantum spei tamen semper foveri potest, dum stercus et urina non sine voluntate excernuntur. Signis lethalibus iterum Baglivius, urinam limpidissimam parcissimeque excretam Huxhamius, accenset.

Si vero, contra, appetentia cibi redeat, si sitis et tormina levantur; si dejectiones minus frequentes magisque copiosae evadant, et speciem naturalem prae se ferant; si humiditas lenior in superficie corporis semet ostendat; si ictus arteriarum pleniores et molliores fiant; si denique lingua sordibus liberari incipiat, morbum exitum felicem

C

habiturum

habiturum esse, et reditum sanitatis non longe distare, summa cum fiducia promittere licet.

RATIO MEDENDI.

Consilia autem medendi, quae huic morbo conveniunt, sequentia esse videntur :

1. Febrim sanguinis detractione cursumque humorum ad superficiem faciendo compescere vel remove.
2. Ea, quae stomacho et intestinis continentur, libere evacuare, et tormina levare.
3. Vires aegrotantis sustinere, et ne humores ad putredinem nimis vergant cavere.

Cum hic morbus naturam diversam habeat, modo plus minusve inflammationis, modo plus minusve proclivitatatis ad putredinem ostendens, consilia medendi, pro gravitate signorum, habitu aegroti corporeo, anni tempestate, regione similibusque varient oportet.

Cum morbus signis inflammationis stipatur, ut vere et initio hyemis incidere solet, ad sanguinis detractiones, morbo recente, potest decurri. Postea vero, cum proclivitas ad putredinem semper non parum timenda sit, sanguis caute parceque eliciatur oportet. Quantum autem mitti debeat, ictus arteriarum aliaque aegrotantis propria sola monstrare possunt.

Vir

Vir clarissimus Dr D. Monro sanguinis missionem plurimum proficere compertus est, si aeger dolorem recti prope anum violentum conquerebatur. Hoc modo suppurationem timendam praecavebat. Caeterum, aestate exeunte, vel autumnio incipiente, non ad scalpelli usum, nisi admodum caute, confugi debet, quoniam iis temporibus proclivitas ad putredinem praeter consuetudinem magna subest. Si notae tamen inflammationis evidentes semet ostendant, sanguinis missio, sub initium morbi, non aliena esse videtur. In plagis calidioribus raro, aut nunquam, necessaria. Licet febris non modica sit, et multa illam evacuationem postulare videantur, ventriculum et intestina deplere ad eam pulsus, quae invalescit, plenitudinem tollendam sufficere reperietur.

Cum aegrotus queri primum incipit, emeticum praeci-
piendum, nisi sanguinis detraçtio prius necessaria esse videbitur. Grana pulveris ipecacuanhae, a quindecim ad viginti usque data, ad vomitionem excitandam sufficient. Si vero febris subest, grana tartari emetici, a dimidio ad duo usque, ipecacuanhae admiscere conveniet. Vomitus infuso chamomaeli promoveatur. Haec via est ventriculum deplendi, diaphoresin lenem eliciendi, si corpus calidius fervetur, et dejectionem unam alteramve movendi optima et efficacissima. Evacuatio alvi lenior in vim febris non parum poterit. Mane sequente, solutio salis Glauberiani, ex intervallis, sumenda, et actionem ejusdem, juvandi aqua ex hordeo tepida liberaliter bibenda. Cum emeticum vespere antecedente non datum fuit, nonnihil tartari emetici solutioni adjungere omni consilio respondebit. Hoc, si febris pergit, necessarium esse videtur. Medicamentum

dicamentum hoc modo confectum bilem copiose evacuat, et postea, deorsum tendendo, quamlibet materiam putridam in canali alimentario collectam foras expellit, formationi scybalorum in cellulis coli potenter obfistens. Hoc, vel aliquod aliud medicamentum purgans lene, cum vel sine tartaro emetico, prout conditio signorum postulabit, singulis diebus, vel unoquoque secundo tertiove, praescribendum. Formula subsequens, ut Lindus cereberrimus testatur, votis medicorum optime respondebit: ℞. Mannae Opt. ℥i. Tart. Emet. gr. ii. Emuls. Commun. lib. i. Syr. Papav. ℥ss. Hujus misturae uncia quaque hora dimidia capienda, et opiatum sub noctem dandum †. Posterius, torminibus urgentibus, magnopere proderit. Zimmermannus multum fructus a vomitione percepit. Solutionem chrystallorum tartari ex aqua hordei praecepit, quae dosibus reiteratis, pro viribus aegrotantis, sumebatur, et per noctem continuabatur. Ad dosin tamarindorum secundo tertiove die confugiebatur. Haec cum chrystallis tartari, pro gravitate febris et torminum, alternatim repetebatur. Si posteriora graviter urgebant, medicamentis modo positis, fomentis abdomini applicatis, emulso ex amygdalis infusove chamomaeli tepido dato, enematis gummi Arabici ex aqua hordei soluti similibusque, optime levabantur. Febrim, si concitator erat, intendere reperiebatur laudanum. Haec medicamenta, ut idem vir clarus notavit, eosdem bonos effectus ediderunt, ubi sanguis immodice fuerat dejectus.

Mosleius,

† Vide Treat. on Diseases incidental to Europeans in hot climates,

Moslerus, in morbis Tropicis exequendis, medicamenta sudorifica contra hunc morbum his modo positis efficaciora esse contendit, et ut ad detractiones sanguinis reiteratas, nonnullis in exemplis, decurratur suadet, si aeger plenior est, vel haec medendi via non rite procedit. Hoc facto, morbum, omni in exemplo, depellebat. Prius emeticum, deinde opiatum, sub noctem, dat. Intestina, aegroto viribus convulsis, caute evacuat. Quo cursum sanguinis ab intestinis ad exteriora vertat, sudorifica, qualia sunt vinum antimoniale, vitrum antimonii, aliaque medicamenta emetica, opiatis adjungit. Ut aeger bene obtigatur calidusque fervetur, et liquores diluentes calidos copiose bibat, praecipit. Effectus nocivos, qui ab opiatis plerumque oriuntur, per spatium sudandi praecaveri, et cum commodo dari posse affirmat. Sudore excitato, dejectiones minus sanguinolentas evadere, et quantitate diminui notat. Tartarum emeticum actione justo violentius esse, et reliqua medicamenta comprehensa efficacia non adaequare existimat. Idem auctor memoriae prodit, fluxum alvinum, vespere appetente, constanter augeri, et in aliquantum temporis postquam diminutus fuit, pulsus arteriarum celeriores evadere, et aegrotum febricitare incipere. Rebus ita se habentibus, ut ad diaphoretica decurratur, et in usu corticis Peruviani per diem persistetur suadet.

Si sanguis quantitate non immodica excernitur, Lindus celeberrimus opinatur, tincturam rosarum, cui aliquantum acidi vitriolici adjectum est, adhiberi; aegroto justo pleniori sanguinem, quo impetus ejus diminuatur, emitti; intestina salibus mediis refrigerantibus depleri, et cursum
humorum

humorum ad superficiem corporis praeparatis ex antimonio laudanoque conjunctis, et balneo tepido fieri, oportere, praecipue si tormina graviter urgent. Juvabunt quoque femicupium, fomentationes, vel epispastica, abdomini admota. Si vero fluxus sanguinis immodicus ab humoribus dissolutis proficiscatur, ad purgantia antiseptica et refrigerantia, quibus acida sunt adjuncta, et ad corticem Peruvianum spiritu vitrioli, tenui acidum redditum confugi debere existimo.

Si febris remittat vel intermittat, si nulla inflammationis signa appareant, ventriculo et intestinis satis depletis, cortex Peruvianus, sub ipsum morbi initium, aliquando cum primum febris remittit, ne continua evadat, quod in regionibus ad Austrum vergentibus incidere periclitatur, adhibeatur oportet. Cum dysenteria febre intermittente stipatur, in eandem fere medendi viam procedi debet. Post secundam tertiamve intermissionem cortex praecipendus. Laudanum liquidum ei adjungatur, ne nimis celeriter descendat. Si ab usu ejus maturiore signa febrilia oriantur, ad evacuationes decurrendum est. Quibus adhibitis, morbus plerumque mitescet. In regionibus vero frigidis, vel cum signa inflammationis semet ostendunt, cautius agamus necesse est.

Inter plerosque auctores convenit, purgantia lenissima naturae hujusce morbi maxime accommodari. Quae aliis conveniunt, ea aliis perquam ingrata sunt. Pulvis ipecacuanhae tartarumque emeticum separatim conjunctimve data, quae continentur ventriculo et intestinis evacuando, cursumque humorum ad superficiem faciendo, potissimum si cum opiato, morbo provectiore, fuerint conjuncta, plurimum

simum solent proficere. Finem morbi versus, cum multum purgationis non necessarium est, opiata iis medicamentis adjuncta efficacissime juvant. Qui salutares effectus praeparata ex antimonio et alia medicamenta emetica, dosibus exiguis data, subsequuntur, ii, Culleno illustrissimo iudice, a potestate eorum purgante omnino pendent. Hoc admodum probabile reddit quantitas materiae putridae, quam evacuant, magna quae retenta gravitatem morbi non parum auget. Purgantia oleosa, cum aliquid febris adest, minus idonea esse videntur, quoniam in ventriculo rancida evadere periclitantur. Alioquin acrimoniam materiae putridae, quae in ventriculo et intestinis continetur, obtundendo, et materiam ipsam evacuando, multum proficerent. Aqua tepida liberaliter epota, ut Huxhamius aliique suadent, acrimoniam, quae in ventriculo et intestinis inest, diluendo, juvare reperietur. Idem praestabunt decocta varia, qualia sunt decoctum althaeae, hordei, &c. Haec quoque ad constrictionem coli spasmodicum relaxandum conferent. Si vermes adsunt, rhabarbarum cum aliquanto calomelanos conjunctum, formaeque boli datum, potentissimum et efficacissimum remedium esse videtur. Cum tormina et tenesmus a scybalis pendent, emetica danda sunt, et purgantia, qualia sunt solutio salis Glauberiani cum vel sine tartaro emetico, vel calomelane. Fructus recentes, morbo nondem longe provecto, cum commodo adhiberi possunt; sed usu eorundem, per stadia ulteriora, ubi acor morbidus invalescit, caute diligenterque abstineri debet. Rebus ita se habentibus, juvabit jujapium cretaceum; vel, si debilitas canalisi alimentarii tantum invalescit, laudanum liquidum per se, vel adstringentibus,

DE DYSENTERIA

gentibus, ut infuso decoctove corticis Peruviani, electuario Japonico Pharmacopeiae Edinensis, ut suadet Whyttius celebris, cum aphthae os et canalem alimentarium invasurae esse videntur. Tunc cortex Peruvianus, sub aliqua forma, cum opio dari debet. Multa vero exempla dysenteriae non defuerunt, ubi succus Japonicus, multis aliis adstringentibus incassum adhibitis, votis medicorum respondit. Haec medicamenta cum usu vini ad morbum tollendum, saltem plerisque in exemplis, sufficere reperientur.

F I N I S.

